

Infografika i infodemija

Machala Poplašen, Lovela

Source / Izvornik: **Mef.hr, 2021, 40, 28 - 28**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:105:645084>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-14**

Repository / Repozitorij:

[Dr Med - University of Zagreb School of Medicine
Digital Repository](#)

Infografika i infodemija

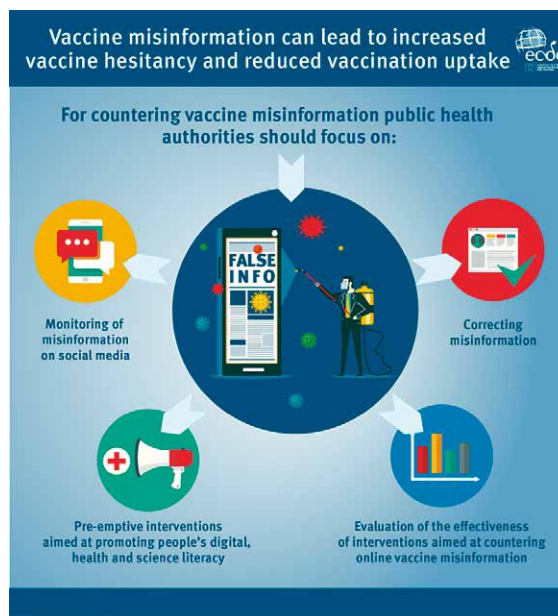
Komunikacija i prijenos informacija u znanosti bitni su za napredak na svim područjima ljudskog života. Uspješan komunikacijski proces obilježen je brzim protokom informacija sa širokim prijenosnim dosegom, univerzalnim stupnjem razumljivosti, bez obzira na razinu čitljivosti krajnjeg primatelja poruke, te sadržajem koji ima informacijsku vrijednost za primatelja poruke.

Od početka se uz pandemiju COVID-19 veže i infodemija koja je obilježena eksplozijom velikog broja informacija različite kvalitete, uključujući lažne ili obmanjujuće informacije. Infodemiju čini prekomjerna količina informacija koja se neprestano množi i zbog digitalnog okruženja prijenosa doseže do velikog broja čitatelja. Tijekom zdravstvene krize infodemija zagušuje vjerodostojnost informacija, dovodi do zabuna i potiče rizično ponašanje koje može štetiti zdravlju, stvara nepovjerenje u zdravstvene vlasti i politike te otežava učinkovite javnozdravstvene reakcije. U komunikacijskom procesu takve informacije gotovo je nemoguće eliminirati, ali se može odgovorno komunicirati znanstveno usmjerenim dokazima. Lažne informacije nastaju nenamjerno, a dezinformacije je lažne informacije koje su osmišljene u svrhu nanošenja štete.

Svjetska zdravstvena organizacija prepoznala je potrebu za upravljanjem infodemijom i povezanim intervencijama, donošenjem standardiziranog mjerenja utjecaja infodemije, za poboljšanje politike i prakse zasnovane na znanstvenim dokazima. U svojem nedavno donesenom dokumentu donosi preporuke za ublažavanje infodemije: tražite činjenice i dokaze, birajte pažljivo iz pouzdanih izvora, budite oprezni s dijeljenjem, prosljeđivanjem informacija, budite dobar primjer informacijsko pismene osobe, provodite manje vremena na internetu [1].

Infografika, kao sredstvo prijenosa informacije, može javnosti pomoći u razumijevanju zdravstvenih spoznaja i znanja i prepoznat je komunikacijski alat u borbi protiv infodemije. Vizualni prikazi činjenica, znanstvenih dokaza, statistički podaci pomažu u bržem razumijevanju informacija jer mogu slikom zamijeniti tekstualni prikaz [2]. Ljudski mozak bolje obrađuje i pamti vizualni prikaz informacije od tekstualnog prikaza. Čitanjem

European Centre for Disease Prevention and Control. Infographic: Countering online vaccine misinformation
Izvor: <http://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/infographic-countering-online-vaccine-misinformation>

teksta obrađujemo informacije na linearni način, dok vizualni prikaz obrađuje informaciju odjednom, u cijelosti [2].

Infografika je grafički prikaz složenih informacija koje su sastavljene od vizualnih elemenata koji jasno i precizno prenosi podatke, koncept i/ili ideje različitoj publici [3]. Infografiku čine podaci utemeljeni na dokazima i u praksi, provjerena/čvrsta statistika, lako čitljiv fond, komplementarna paleta boja, jednostavni grafovi koji pomažu u diseminaciji informacija na jednostavan i razumljiv format.

Posljednjih godina infografike su postale popularan digitalan komunikacijski oblik za grafičku podjelu informacija u različitim sektorima (novinarstvo, poslovni sektor, istraživački) i platformama (društvene i akademske mreže) [3].

Dosadašnja istraživanja o upotrebi infografike kao alata za promicanje javnozdravstvenih akcija i osvješćivanja javnosti o javnozdravstvenim problemima, pokazala su infografiku kao učinkovit alat i komunikacijski medij. Nova studija skupine autora sa Sveučilišta u Indiani i znanstvenika s Cornell Medicine dokazala je da kratkotrajno čitanje infografike o znanstvenom procesu ima utjecaj na produblivanje povjerenja u znanost i znanstvene dokaze, te tako smanjuje utjecaj dezinformacija o COVID-19 [4].

Već u početnoj fazi pandemije bolesti koronavirusa prepoznat je potencijal

društvenih medija u širenju znanja o COVID-19 prema javnosti uporabom infografike [4]. Vodeće zdravstvene institucije, poput Svjetske zdravstvene organizacije, European Centre for Disease Prevention and Control, itd. na svojim internetskim stranicama redovito objavljuju infografike. Jedan primjer infografike o suzbijanju dezinformacije i osvješćivanja javnosti o problemu lažnih i obmanjujućih informacija navodi se u ovom tekstu.

Literatura:

1. Svjetska zdravstvena organizacija. Th WHO infodemic management Conference: towards measuring the burden of infodemic. Dostupno na: www.who.int/news/item/01-12-2021-5th-who-infodemic-management-conference-towards-measuring-the-burden-of-infodemic [pristupljeno 2.12.2021.]
2. Lankow J, Ritchie J, Crooks R. Infographics the power of visual storytelling. USA: John Wiley & Sons, Inc.; 2012.
3. Smicklas M. The Power of Infographics: Using Pictures to Communicate and Connect with Your Audiences. New York: Que Publishing; 2012.
4. Shannon M, Rotolo, Shikha Jain, Serena Dhaon, Jack K. Dokhanchi, Elzbieta Kalata, Tejal Shah, Lisa J. Mordell, Marla L. Clayman, Alexandra Kenefake, Laura J. Zimmermann, Eve Bloomgarden, Vineet M. Arora. A coordinated strategy to develop and distribute infographics addressing COVID-19 vaccine hesitancy and misinformation. Journal of the American Pharmacists Association, 2021, <https://doi.org/10.1016/j.japh.2021.08.016>.

Lovela Machala Poplašen